

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/86/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2319011424
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2319011424.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci obžalovaného P. B., nar. XX.XX.XXXX v E., pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona účasníctvom podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 31T/138/2019-182 zo dňa 13.01.2020, na verejnom zasadnutí konanom dňa 06.04.2021 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného P. B., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Galanta č.k. 31T/138/2019-182 zo dňa 13.01.2020 bol obžalovaný P. B., nar. XX.XX.XXXX v E., trvale bytom mesto E., t.č. bytom J. D./XX, E., uznaný vinným zo zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona formou účasníctva podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, na tom skutkovom základe,

že

dňa 12.01.2018 v čase okolo 13:30 hod. neznáma osoba z neznámeho miesta a telefónneho čísla zavolala na telefónnu linku číslo XXX/XXXXXXXX O. I., nar. XX.XX.XXXX, ktorej oznámila, že jej krstný syn H. X. mal autonehodu a spôsobil škodu na inom vozidle, no ak uhradí sumu 3.000 eur na účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX, tak to nebude riešiť polícia, pričom jej krstný syn jej nemôže volať, pretože si pri nehode pohryzol jazyk, a tiež ju upozornila, aby nekontaktovala nikoho z rodiny a peniaze rýchlo uhradila, na základe čoho O. I. v pobočke K. v V. vložila na uvedený účet sumu 3.000 eur, pričom predmetný účet zriadila dňa 11.01.2018 M. B. na žiadosť obžalovaného, ktorému aj bezprostredne odovzdala všetky doklady k účtu vrátane platobnej karty a prístupu do internetbankingu, čím bola spôsobená poškodená O. I. škoda vo výške 3.000 eur.

Za tento skutok okresný súd uložil obžalovanému podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 5 Trestného zákona a s poukazom na § 37 písm. m) Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 7 (sedem) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona okresný súd obžalovaného zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č. I. 182-184.

Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 13.11.2019 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Galanta na obžalovaného obžalobu. Okresný súd vykonal hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného, ktorý pred termínom hlavného pojednávania okresnému súdu doručil e-mailovým podaním lekársku správu, ktorú okresný súd ako riadne ospravedlnenie neprijal. Okresný súd na hlavnom pojednávaní

vykonával dokazovanie výsluchom svedkyne - poškodenej, prečítaním zápisníc o výpovedi svedka z prípravného konania - M. B., F. B. a V. E., oboznámením sa s potvrdením o vklade K., a.s. zo dňa 12.01.2018, oznámeniami K., a.s. zo dňa 17.01.2018 a 03.04.2018, odpisom registra trestov na obžalovaného, výpisom z ústrednej evidencie priestupkov, správou o povesti mesta E.. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd za preukázané, že na poškodenej bol spáchaný podvod vylákaním peňazí uvedením do omylu poškodenej. Aj napriek tomu, že sa v konaní nepreukázalo kto v skutočnosti podvod spáchal, dostatočne preukázané bolo to, že obžalovaný takýmto protiprávnemu konaniu napomáhal. Obžalovaný oslovil tretiu osobu M. B., aby si na svoje meno zriadila účet v banke, od ktorého obžalovanému odovzdala všetky doklady. Následne pri telefonickom rozhovore bol poškodenej nadiktovaný práve tento účet, ako ten, na ktorý ma zaslať resp. vložiť požadovanú sumu 3.000 eur. Úmysel obžalovaného bol preukázaný z jeho konania, keď zakladal účet v banke prostredníctvom tretej osoby, iba jeden deň pred spáchaním skutku a vklad od poškodenej bol jediným obratom na tomto účte. Obžalovaný bol jedinou osobou, ktorá mohla s týmto účtom disponovať na diaľku (internetbanking) a výber kartou preukazuje, že sa podieľal na uvedenom trestnom čine. Osoba poškodenej bola cielene vybraná, ako staršia osoba, ktorej vek zneužil pre vykonanie trestného činu. Okresný súd mal z vykonaného dokazovania jednoznačne preukázané, že skutok tak ako je uvedený vo výroku sa stal, jeho páchatelom je obžalovaný, ktorý naplnil všetky zákonné znaky uvedeného trestného činu.

Pokiaľ ide o ukladanie trestu, okresný súd u obžalovaného zistil jednu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona a nezistil žiadnu poľahčujúcu okolnosť. Obžalovaný opakovane spáchal zločin po odsúdení trestným rozkazom Okresného súdu Košice II sp. zn. 5T/112/2016, preto bolo potrebné zvýšiť dolnú hranicu trestnej sadzby o polovicu rozdielu hornej a dolnej hranice trestnej sadzby na 6 rokov a 6 mesiacov. Okresný súd pri ukladaní trestu prihliadol na osobu páchatel'a, ktorý bol viackrát súdne trestaný, skutok spáchal v dobe podmieneného odsúdenia, absenciu kritického postoja k svojmu protiprávnemu konaniu, a obžalovanému uložil trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia.

O náhrade škody okresný súd nerozhodol, keď predmetná hotovosť bola včas zadržaná a vrátená poškodenej.

Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podal odvolanie obžalovaný, ktoré písomne odôvodnil na č.l. 186-187.

Obžalovaný namieta zistený skutkový stav, tento nezodpovedá skutočnosti, skutkové zistenia sú nejasné a neúplné, súd sa tiež nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Namieta skutočnosť, že okresný súd vykonával hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného a jeho právneho zástupcu. Súd nevykonával žiadne dokazovanie a rozhodoval len na základe zápisníc z prípravného konania. Jediným svedkom bola práve poškodená, ktorej svedectvo nič nedokazuje, len konštatuje, že bola uvedená do omylu. V priebehu konania nebol zabezpečený žiaden priamy, ako ani nepriamy usvedčujúci dôkaz, preukazujúci vinu obžalovaného. Poukazujúc na výpovede svedkov B. a B. súd ani len nepripustil možnosť, že títo dvaja boli dohodnutí, práve preto, že boli partnermi. Dôkazy, ktoré súd vykonával nepreukazujú vinu obžalovaného. Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku, alternatívne rozhodol vo veci sám tak, že obžalovaného spod obžaloby oslobodí.

Okresný prokurátor sa k odvolaniu obžalovaného nevyjadril.

Krajský súd vo veci vykonával verejné zasadnutie dňa 06.04.2021 za prítomnosti zástupcu Krajskej prokuratúry v Trnave a obhajcu obžalovaného, na ktorom oboznámil prítomných s napadnutým rozsudkom, odvolaním obžalovaného, odpisom registra trestov na obžalovaného ako aj podstatným obsahom spisu. Verejného zasadnutia sa nezúčastnil obžalovaný ako aj poškodená, na čo senát odvolacieho súdu vyhlásil uznesenie, ktorým rozhodol, že verejné zasadnutie vykoná v ich neprítomnosti, čomu nebránila žiadna zákonná prekážka. Zástupca Krajskej prokuratúry v Trnave navrhol odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť. Obhajca obžalovaného sa pridržiaval skutočností uvedených v odvolaní. Naďalej má za to, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by obžalovaný spáchal trestný čin podvodu formou účastníctva. Obžalovaný sa k spáchaniu skutku

neprižal, pretože skutok nespáchal. Žiaden z vykonaných dôkazov nepreukazuje vinu obžalovaného. Svedecké výpovede svedkov sú vnútorne rozporné, poukazuje na rôzne rozpory vo ich výpovediach, ktorým súd nevenoval náležitú pozornosť a tieto rozpory neodstránil (pokiaľ ide o obžalovaným poskytnutú odmenu za zriadenie skutku, účel zriadenia účtov, odovzdanie SIM-kariet obžalovanému, to, že skutok mohli spáchať svedkovia spoločne bez účasti obžalovaného, absencia vykonania konfrontácie obžalovaného so svedkami, a ďalšie). Navrhol obžalovaného spod obžaloby oslobodiť.

Podľa ustanovenia § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku, event. napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 Trestného poriadku odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné, v dôsledku čoho sú splnené podmienky pre jeho zamietnutie v zmysle § 319 Trestného poriadku.

Odvolací súd konštatuje, že okresný súd v záujme náležitého zistenia skutkového stavu veci vykonal všetky dôkazy, ktoré mal k dispozícii, a to pri uplatnení všetkých základných zásad, ktoré trestný proces upravujú. Vo vzťahu k napadnutému výroku o vine obžalovaného okresný súd jasne, zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za dokázané, o ktoré skutočnosti svoje tvrdenia oprel a akými úvahami sa spravoval. Zároveň trest uložený obžalovanému považuje sa primeraný, zákonný a spravodlivý.

Pokiaľ ide o odôvodnenie rozsudku, tento zodpovedá zákonným požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 168 Trestného poriadku a odvolací súd závery okresného súdu prezentované v napadnutom rozsudku osvojil a v celom rozsahu na ne odkazuje bez potreby opakovania týchto dôvodov vo svojom uznesení. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a v prípade, ak sa sťažnostný súd stotožní s úvahami súdu nižšieho stupňa a tieto považuje za zákonné a správne nie je potrebné, aby tieto opakovával vo svojom rozhodnutí, ale stačí, aby na tieto len stručne poukázal. (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/2/2018 z 23. januára 2018)

Na skonštatovanie správnosti odvolací súd uvádza nasledovné: Ako prvé sa odvolací súd vysporiada s námietkou obžalovaného o vykonaní hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti, ktorú považuje za nedôvodnú v celom rozsahu.

Odvolací súd poukazuje na faktografiu jednotlivých úkonov, z ktorej je zrejmé, že okresný súd postupoval v súlade so zákonom, keď neuznal e-mailové podanie obžalovaného zo dňa 10.01.2020 s prílohou - lekárskou správou ako riadne ospravedlnenie jeho neúčasti na hlavnom pojednávaní konanom dňa 13.01.2020.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu toto podanie, hodnotené podľa obsahu ako domnelé ospravedlnenie obžalovaného nespĺňalo zákonné požiadavky ustanovenia § 120 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého v prípade ospravedlnenej neúčasti obvineného na úkone orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu zo zdravotných dôvodov je obvinený povinný predložiť vyjadrenie ošetrojúceho lekára o tom, že mu jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na úkone, na ktorý bol predvolaný, bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby.

Podľa § 252 ods. 2 Trestného poriadku, v neprítomnosti obžalovaného môže súd hlavné pojednávanie vykonať, len ak súd má za to, že vec možno spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného konania dosiahnuť aj bez prítomnosti obžalovaného a pritom a) obžaloba bola obžalovanému riadne doručená a obžalovaný bol na pojednávanie riadne a včas predvolaný, b) obžalovaný mal možnosť vyjadriť sa o skutku, ktorý je predmetom obžaloby, pred orgánom činným v trestnom konaní a boli dodržané ustanovenia o vyšetrovaní alebo skrátenejšom vyšetrovaní a obvinený bol upozornený na možnosť preštudovať spis a urobiť návrhy na doplnenie vyšetrovania alebo skrátenejšo vyšetrovania, c) obžalovaný bol na možnosť

vykonať hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti upozornený, d) obhajca obžalovaného, ktorý je pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony je obmedzená, vyhlási, že netrvá na osobnom výsluchu obžalovaného.

Podľa § 252 ods. 3 Trestného poriadku, hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného nemožno konať, ak je vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody alebo ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje desať rokov. To neplatí, ak obžalovaný výslovne odmietol účasť na hlavnom pojednávaní alebo výslovne požiadal, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti.

Podľa § 252 ods. 4 Trestného poriadku, v prípadoch povinnej obhajoby nemožno konať hlavné pojednávanie bez prítomnosti obhajcu. Ak nejde o prípad povinnej obhajoby a obžalovaný má obhajcu, možno vykonať hlavné pojednávanie v neprítomnosti obhajcu, len ak s tým obžalovaný súhlasí.

Podľa § 252 ods. 5 Trestného poriadku, ak súd rozhodne, že sa hlavné pojednávanie vykoná v neprítomnosti obžalovaného, možno za podmienok uvedených v § 263 ods. 3 prečítať zápisnice o výsluchu spoluobžalovaných, svedkov a znalcov aj bez súhlasu obžalovaného.

Odvolačný súd poukazuje na citované zákonné ustanovenie a konštatuje, že formálne podmienky stanovené v § 252 ods. 2 Trestného poriadku, umožňovali vykonať hlavné pojednávanie dňa 13.01.2020 v neprítomnosti obžalovaného (obvineného) boli splnené, keďže:

- uznesenie o vznesení obvinenia bolo obvinenému riadne doručené do vlastných rúk 19.02.2019, čo preukazuje doručka vlastnoručne obžalovaným podpísaná (na čl. 8),
- ku skutku bol obvinený v prípravnom konaní vypočutý v dňoch 01.08.2018, 27.04.2018, 02.04.2019
- o možnosti preštudovať spis po skončení vyšetrovania a urobiť návrhy na doplnenie vyšetrovania bol obvinený riadne a včas upovedomený (č.l. 160), túto možnosť nevyužil
- obžaloba bola obvinenému riadne doručená 03.12.2019 (spolu s upovedomením o termíne hlavného pojednávania a výzvou podľa § 240 ods. 3, ods. 4 Trestného poriadku), čo preukazuje doručka vlastnoručne podpísaná obvineným (č. l. 171 rub),
- termín hlavného pojednávania konaného 13.01.2020 obvinený vzal na vedomie
- v predvolaní na hlavné pojednávanie dňa 13.01.2020 bol obvinený upozornený na možnosť vykonať hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti
- dňa 10.01.2020 (2 dni pred nariadeným pojednávaním) došlo okresnému súdu neurčité e-mailové podanie s prílohou - lekárskou správou obvineného
- na hlavnom pojednávaní dňa 13.01.2020 sa obvinený nedostavil, svoju neúčasť kvalifikovaným spôsobom (tak ako bol poučený) neospravedlnil

Na obvineného sa súčasne nevzťahovala žiadna z podmienok uvedených v § 252 ods. 3 Trestného poriadku, ktorá by vylúčila možnosť konať v jeho neprítomnosti, nešlo o prípad povinnej obhajoby a zároveň bola splnená aj materiálna podmienka, že vec možno spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného konania dosiahnuť i bez jeho prítomnosti.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že zákonné podmienky podľa § 252 Trestného poriadku splnené boli. Vykonaniu hlavného pojednávania v neprítomnosti obvineného tak mohla zabrániť jedine jeho riadne a včas ospravedlnená neúčasť, čo sa ale nestalo.

Poučenie bolo súčasťou výzvy podľa § 240 ods. 3 a ods. 4 Trestného poriadku, pričom jej doručenie s poučením obvinenému má dovolací súd za preukázané ním vlastnoručne podpísaným osvedčením o doručení (č. l. 171 rub). Osvedčenie o doručení má povahu verejnej listiny. Súd vychádza z údajov na doručke a kým nie je preukázaný opak, považuje údaje na doručke za pravdivé. Bez preukázania opaku nemožno spochybňovať údaje na osvedčení o doručení. Obvinený nepreukázal opak, preto dovolací súd konštatuje, že obvinenému bola výzva doručená, ergo bol aj riadne poučený v zmysle § 120 ods. 2 Trestného poriadku.

K tejto námietke je potrebné súčasne dodať, že zákonom Národnej rady Slovenskej republiky číslo 262/2011 Z.z., ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menili a dopĺňali niektoré zákony, bol s účinnosťou od 1. septembra 2011 do § 120

Trestného poriadku vložený nový odsek 2, podľa ktorého v prípade ospravedlnenej neúčasti obvineného na úkone orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu zo zdravotných dôvodov, je obvinený povinný predložiť vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že mu jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na úkone, na ktorý bol predvolaný, bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby, a to práve pre zabránenie obštrukcií zo strany obvineného.

Pre konanie v neprítomnosti obvineného bolo podstatné len to, či pre takýto postup boli splnené zákonné podmienky (§ 252 Trestného poriadku, ktoré splnené boli. Práve preto v posudzovanom prípade, ako bolo už vyššie uvedené súd môže bez ďalšieho (ipso facto) vykonať hlavné pojednávanie v neprítomnosti obvineného. Nevyžaduje sa akýkoľvek prejav jeho vôle spočívajúci v jeho súhlase, resp. nesúhlase s takýmto postupom súdu. Neobstojí ani námietka o tom, že súd konal v neprítomnosti obhajcu obžalovaného. Tento v čase nariadenia obhajcu ustanoveného nemal, resp. obhajca mu bol odňatý, a to práve z dôvodov na strane obžalovaného, ktoré aj napriek riadnej výzve (č.l. 161) orgánov činných v trestnom konaní nepreukázal splnenie nároku na ustanoveného obhajcu.

K samotnému skutku, z vykonaného dokazovania okresným súdom, aj napriek námietkam obžalovaného o absencii akýchkoľvek dôkazov bolo nad akékoľvek pochybnosti preukázané, že na spáchanom skutku sa podieľal (okrem iných osôb) aj obžalovaný, a to formou účastníctva v zmysle § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona.

Objektívna stránka trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného poriadku spočíva v konaní, ktorým páchatel tretiu osobu uvedie do omylu, resp. zneužije omyl osoby. Uvedením do omylu sa rozumie také konanie, ktorým páchatel predstiera okolnosti, ktoré nie sú v súlade so skutočným stavom veci, pričom môže ísť o konanie, opomenutie, a tiež konkludentné konanie (najčastejšie v uvedení nepravdivých informácií, predložení sfalšovaných dokladov), na základe ktorých by druhá strana bola uvedená do omylu a došlo by tak k spôsobeniu škody. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. novembra 2015, sp. zn. 3 Tdo 10/2015).

Omyl vo všeobecnosti predstavuje rozpor medzi predstavou a reálnym stavom. O omyl pôjde aj vtedy, keď podvádzaná osoba nemá o dôležitej okolnosti žiadnu predstavu alebo sa domnieva, že sa nemá čoho obávať. Omyl sa môže týkať aj skutočností, ktoré ešte len majú nastať, páchatel však musí o omyle iného vedieť už v čase, keď dochádza k jeho obohateniu.

Uvedenie do omylu spočívalo v tom, že svedkyňa - poškodená O. I. bola oslovená neznámou osobou, ktorá ju naliehavo žiadala o prevod sumy 3.000 eur na vopred uvedený IBAN, pod zámienkou dopravnej nehody jej krstného syna, spôsobenej škody a následnej úhrade tejto škody, čím by sa údajnému trestnému stíhaniu jej krstného syna a odobratiu vodičského oprávnenia. Už na prvý pohľad je zrejmé, že osoba poškodenej bola vopred vytipovaná ako osoba staršieho veku, očakávajúc oslabenie kognitívnych funkcií, a zneužitie dôverčivosti. Poškodená túto sumu, obávajúc sa o zdravie synovca skutočne vložila na požadovaný účet v K., a.s., čím došlo k dokonaniu trestného činu. O tom, že ide o podvod zistila až v momente, kedy po vložení sumy na účet kontaktovala svojho synovca, ktorý jej ozrejmil, že sa stala obeťou podvodu.

Je pravdou, že z vykonaného dokazovania sa nepodarilo ustáliť totožnosť osoby (resp. viacerých osôb), ktoré mali telefonicky osloviť poškodenú, aby previedla požadovanú sumu na účet zriadený a vedený na meno svedkyne M. B., účasť obžalovaného na tomto konaní však preukázaná bola, a to nielen výpoveďou svedkyne - poškodenej O. I., ale aj svedkami M. B. a F. B..

Pod účastníctvo v širšom zmysle slova právna teória zaraďuje spolupáchatelstvo a účastníctvo v užšom zmysle, kam podľa aktuálnej právnej úpravy patrí organizátor, návodca, objednávateľ a pomocník. Účastníctvo v užšom zmysle predstavuje úmyselnú účasť viacerých osôb na trestnom čine, ktorý dospel aspoň do štádia pokusu, namierenú proti rovnakému konkrétnemu záujmu chránenému zákonom, ktorou tieto osoby zamýšľajú spôsobiť rovnaký následok, pričom účastník sa zúčastňuje na trestnom čine nepriamo, avšak medzi konaním páchatel'a a účastníka je určitá súvislosť (príčinný vzťah). (IVOR, Jaroslav - POLÁK, Peter - ZÁHORA, Jozef. Trestné právo hmotné. Všeobecná časť. 1., s. 284-285.)

Podstata konania obžalovaného ako pomocníka na trestnej činnosti spočívala v tom, že tento doposiaľ nestotožnenej osobe poskytol pomoc oslovením tretích osôb - svedkov B. a B., aby si zriadili samostatne osobné účty v banke, pričom tieto účty mali slúžiť ako účet prijatia podvodne vylákanej platby. Oboch svedkov oslovil súčasne, za túto pomoc im prisľúbil finančnú odmenu (100 eur pre každého zo svedkov), oboch svedkov vopred inštruoval ako majú postupovať pri zriadení účtu, aké podmienky vedenia osobného účtu (obmedzenie sumy jednorazového výberu, nastavenie sms - notifikácie a ďalšie), po zriadení účtu oboch čakal pred menovanou bankou - K., a.s., kde mu obaja svedkovia odovzdali všetky dokumenty k zriadeným účtom. Ešte pred samotným zriadením účtov tiež na pokyn obžalovaného títo svedkovia zakúpili väčší počet SIM-kariet, ktorých telefónne čísla mali svedkovia uviesť ako kontaktný údaj pri podpise zmluvy o zriadení osobného účtu. Sám obžalovaný spolu so svedkami do banky odmietol ísť (zrejme uvedomujúc si možnosť zachytenia jeho osoby a stotožnenia kamerovým záznamom), preto svedkov počkal pred bankou. Jednou z inštrukcií, ktoré obžalovaný svedkov podal, bola požiadavka na výber hotovosti vo výške 3.000 eur, ktorú sa neznámy páchatel snažil vylákať a v konečnom dôsledku aj vylákal od poškodenej O. I., a ktorá bola poukázaná na účet svedkyne B.. Aj táto skutočnosť len dosvedčuje to, že obžalovaný sa na trestnej činnosti už vopred poznal sumu, o ktorú podvedie poškodenú zúčastnil. Oba účty boli zriadené len jeden deň pred spáchaním skutku s vopred premysleným cieľom a účelom. Následne obžalovaný svedkom nevyplatil sľúbenú odmenu, vyplatil im len 50 eur, z toho 10 eur si započítal ako náklady na zakúpenie SIM-kariet. O týchto skutočnostiach vypovedali v úplnej zhode obaja svedkovia, pričom súd nemal dôvod neveriť im, a zároveň nebola zistená ani motivácia svedkov krivo obviňovať obžalovaného.

Vyššie uvedený priebeh skutku nemôžu spochybniť námietky obžalovaného o treba povedať len drobných rozporoch vo výpovediach, pretože tieto výpovede plne zapadali do skutkového deja podporeného ďalšími dôkazmi. Obžalovaný sa už v minulosti dopustil páchania trestnej činnosti, a to obzvlášť majetkovej a násilnej, podľa správy orgánov činných v trestnom konaní je obžalovaný v kruhoch OČTK záujmovou osobou práve pre páchanie rôznej trestnej činnosti, známy pod prezývkou "C.". Touto prezývkou bol označený aj svedkami B. a B., čo vylučovalo zámenu s inou osobou. Obžalovaný mal k takémuto konaniu navyše aj motív - nepriaznivé finančná aj sociálna situácia keď sám vychovával maloleté dieťa, žil v spoločnej domácnosti so svojou matkou, ktorej pre nedostatok finančných prostriedkov na domácnosť neprispieval, jeho jediným príjmom bol po dlhší čas len rodičovský príspevok, nebol zamestnaný, nevlastnil žiaden majetok, podľa jeho slov naňho boli vedené rôzne exekúcie. Navyše, obžalovaný sa už v minulosti dopustil v podstate totožného konania, kedy od tretej osoby požadoval zriadenie účtu v peňažnom ústave, s rôznymi výhovorkami ako prijatie platby zo zahraničia, zriadenie účtu pre údajného podnikateľa z Maďarska a ďalšie, čomu ani odvolací súd neveril a čo napokon len potvrdzovalo a verifikovalo výpovede svedkov.

S poukazom na vyššie uvedené je nutné vo vzťahu k posúdeniu otázky viny jednoznačne konštatovať, že obžalovaný sa spáchania skutku dopustil tak, ako je uvedené v obžalobe.

Pokiaľ ide o ukládanie trestu, trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorého sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu) a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti, potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie. Ochrana spoločnosti sa pritom uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia, teda represiou a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trest musí vyjadrovať tiež morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. V treste je obsiahnuté aj spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, a to tak právne, ako aj etické. (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4To/1/2018 zo dňa 13. júna 2018)

Pri úvahách o druhu a výmere trestu je nutné aplikovať tiež ustanovenia Trestného zákona, podľa ktorého pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, pritažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Výmerou trestu sa pritom rozumie nielen určenie trestu v rámci sadzby tam, kde je trest takto kvantifikovaný, ale aj určenie rôznych modalít alebo obsahu trestov, ak je toto určenie vyhradené súdu. Rozpätie zákonom stanovenej trestnej sadzby umožňuje a zároveň ukladá súdu povinnosť individualizovať ukladaný trest.

Osobu páchatela je pritom potrebné hodnotiť vo všetkých súvislostiach a nemožno obísť ani možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatela si súd vytvára, či už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu pri náležitom zhodnotení osoby páchatela. Možnosť nápravy páchatela konkretizuje jeho osobu vo všetkých zásadných súvislostiach. Primárne ide o stanovenie prognózy budúceho vývoja správania sa páchatela na základe objasnenia jeho osobnostných vlastností a ich spojitosti so spáchaným trestným činom vrátane vplyvu sociálnej mikroštruktúry. Záver súdu o možnosti nápravy páchatela musí byť pritom vždy v súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje, záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatelov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti. Pri ukladaní trestov je nutné vychádzať zo spojenia a vzájomnej vyváženosti dvoch princípov, a to princípu zákonnosti trestu a princípu individualizácie trestu.

S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd súhlasí so vzhladnutím jednej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Trestného zákona a absencií poľahčujúcich okolností. Obžalovaný spáchal skutok v dobe podmieneného odsúdenia v trestnej veci 5T/112/16, teda ani zvýšené riziko hrozby uloženia nepodmieneného trestu odňatia slobody naňho nemalo vplyv. Navyše, obžalovaný sa dopustil opakovane spáchania zločinu, preto bolo potrebné modifikovať dolnú hranicu základnej trestnej sadzby za spáchaný skutok v rozmedzí 3 až 10 rokov o jednu polovicu (§ 38 ods. 5 Trestného zákona). Upravená trestná sadzba, z ktorej okresný súd správne vychádzal potom bola v rozmedzí od 6 rokov a 6 mesiacov až 10 rokov. Odvolací súd považuje uložený trest v trvaní 7 rokov za primeraný, zákonný a zodpovedajúci jeho účelu. Obžalovaný sa už v minulosti dopustil trestnej činnosti, tak ako už bolo uvedené vyššie, ide o osobu ktorá je známa i orgánom činným v trestnom konaní a súdu ako kriminálna osoba - recidivista. Ani predchádzajúce odsúdenia naňho nemali žiaden vplyv, trestnej činnosti sa dopúšťa naďalej. Preto bolo nutné uložiť obžalovanému nepodmienený trest odňatia slobody. K samotnej dĺžke trestu odvolací súd nad rámec poukazuje, že ide o trest na takmer samej spodnej hranici trestnej sadzby.

V reakcii na rozsiahle námietky obžalovaného odvolací súd uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranami konania. Právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument, ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani/Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B, tiež R 68/2008- I, rozsudok G. z 9. decembra 1994 vo veci Q. R. proti Španielskemu kráľovstvu.).

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd odvolanie obžalovaného podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 170 ods. 6 Trestného poriadku a tiež § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.